

**Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК06 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

Спеціальність І7 Терапія та реабілітація

Освітня програма «Фізична терапія»

Психолого – природничий факультет

2025-2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Історія української культури» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація, освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська

Розробник: Сергій ВИТКАЛОВ, доктор культурології, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Протокол від 23 червня 2025 року № 6.

Завідувач кафедри івент-індустрій,

культурології та музеєзнавства

Володимир ВИТКАЛОВ

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол від «26» червня 2025 року № 5.

Голова навчально-методичної комісії

Ірина ТРОХИМЧУК

© Виткалов С.В., 2025 рік
© Рівне, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Модулів – 1 Змістових модулів – 1 Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат Загальна кількість годин – 90 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність: I7 Терапія та реабілітація. Освітня програма: «Фізична терапія» Освітній рівень: бакалаврський	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр:	
		1-й	
		Лекції:	
		20	
		Практичні, семінарські:	
		10	
		Лабораторні:	
		-	-
		Самостійна робота:	
		60	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	
Передумови для вивчення дисципліни: «Історія України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)»			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надати здобувачам знання з історії української культури, зосередившись на найбільш актуальних проблемах: поняття культури, її структури та функцій; причини, час зародження мистецтва, види та жанри мистецтва; особливості розвитку культури певних регіонів з характерним історично визначеним рівнем розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людей та дати уявлення про зв'язок української культури зі світовою; найвидатніші культурні досягнення людства в стародавню добу, в період середньовіччя та нового часу, на сучасному етапі; витоки, формування, особливості розвитку культури українського народу.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування теоретичних знань і методологічних основ історії української культури, розуміти місце і роль української культури в структурі людської життєдіяльності; вивчити досвід поколінь та історичні

періоди розвитку суспільства, людини, культури; формувати всебічно і гармонійно розвинену особистість, людину, що органічно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість; сприяти виробленню високих гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності; розуміти цінність і необхідність збереження культурних здобутків українського народу.

3. Очікувані результати навчання

У результаті освоєння повного курсу навчальної дисципліни «Історія української культури» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися компетентності, визначені освітньо-професійною програмою. При цьому здобувачі мають досягнути відповідних програмних результатів навчання.

Загальні компетентності

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

Програмні результати навчання

РН06 Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття;

РН16 Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді.

При вивченні дисципліни «Історія української культури» у здобувачів вищої освіти формуються глибокі, міцні і системні знання та професійні вміння і навички, які передбачають вільне володіння понятійним апаратом, розуміння основних задач предмету, його мети та завдання.

Майбутній фахівець повинен знати:

- сутність дисципліни, її структуру;
- основні етапи розвитку української культури;
- важливі проблемно-теоретичні питання курсу в їх історичній ретроспективі і перспективі;
- сучасні тенденції розвитку знань про українську культуру;
- найбільш відомих діячів української культури та їхній творчий доробок;
- культурну спадщину українського народу;
- регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся;

- основні школи українського мистецтва, науки та літератури.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Еволюція української культури. Поняття культури. Сучасне розуміння категорії „культура”, її сутність, структура та функції. Культура світова та національна. Цивілізація та культура. Складники та етапи становлення української культури. Фактори, що вплинули на становлення української культури. Особливості української культури –гуманізм та фольклорне підґрунтя.

Тема 2. Витоки української культури. Найдавніші археологічні культури на теренах України. Виникнення первісного мистецтва та його особливості. Трипільська культура та її роль в становленні української культури. Найдавніші протоміста Європи. Культури бронзового віку. Кіммерійці та скіфи на території України. Язичництво як світоглядна та культурна система. Стародавня культура східних слов'ян. Побут, звичаї, релігійні вірування. Основні етапи розвитку старослов'янської культури. Міфологія східнослов'янських племен. Мистецькі набутки слов'ян. Особливості писемності. Античні історики про слов'ян та їхню культуру.

Тема 3. Культура Русі-України. Становлення і розвиток державності. Розвиток міст. Прийняття християнства. Церква та її роль у культурному житті Київської держави. Монастирі. Виникнення слов'янської писемності. Освіта. Кирило та Мефодій. Школи. Бібліотеки. Книжна справа. Найдавніші літописи. Культова та палацова архітектура. Софійський собор, Десятинна церква. Фрески та мозаїка. Внесок Ярослава Мудрого в розвиток культури. Пам'ятки літератури (“Повчання дітям” Володимира Мономаха, “Слово о полку Ігоревім”). Ткацтво, килимарство та вишивка. Соціальні світи Київської Русі. Вплив Київської Русі на розвиток культури сусідніх країн.

Тема 4. Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.). Вплив культури Київської Русі на життя Литовського князівства. Поширення освіти серед населення. Перші слов'янські книгодрукарі (Ш. Фіоль, Вукович, Ф. Скорина, С. Дропан). Іван Федоров — український першодрукар (“Апостол”, Острозька Біблія та ін.). Церковно-літературні твори. Пересопницьке Євангеліє. Короткий Київський літопис. Розвиток науки, видання букварів, граматик. Братства та братські школи. Образотворче мистецтво, архітектура, музика. Особливості пісенно-поетичної творчості козацької доби. Народні думи, історичні пісні. Кобзарство. Розвиток театру і драматургії. Реформування церкви та освіти, поширення гуманістичних ідей Ренесансу. Діяльність митрополита Петра Могили. Українське бароко, його національна специфіка. Ораторсько-проповідницька проза, мемуарно-історичні твори, козацькі літописи: Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величка. Полемічна література. Д. Вишенський. Народні думи та пісні про визвольну війну. Розвиток барокової поезії, церковної музики. Поширення хорового (партесно-хорального) співу. Бароко в живопису (М. Петрахович, І. Руткович), розвиток парсунного портрету і гравюри (О. Тарасевич, Л. Тарасевич, І. Щирський.). Особливості та пам'ятки барокової архітектури. Відновлення архітектурних пам'яток з бароковими доповненнями. Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи. Культура і мистецтво в Україні XVIII ст. Поява творів світського характеру в літературі та театральному репертуарі. Палацова архітектура. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія як вищий навчальний заклад, центр науки і культури. Створення колегій. Григорій Сковорода — просвітитель, філософ і поет. Архітектура й

образотворче мистецтво (І. Григорович-Барський, Б. Меретин та ін.). Садовопаркове та ужитково-декоративне мистецтво. Вплив української культури на розвиток культурних процесів у Росії (С. Полоцький, С. Яворський, Ф. Прокопович).

Тема 5. Українська культура козацької доби. Суспільно-політичні передумови формування козацького типу української культури. Козацтво як головний чинник українського суспільно-політичного та культурного життя. Проблема соціальної стратифікації українського суспільства. Київ у духовній культурі України. Києво-Могилянська академія. Запорізька Січ як соціокультурний феномен. Іван Мазепа та розквіт української барокової культури.

Тема 6. Українське просвітництво. Просвітительські ідеї в культурі України. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. Поширення освіти, відкриття шкіл, народних училищ. Розвиток науки та філософської думки. Зв'язок народного та професійного мистецтва. Формування української класичної літератури. Творчість І. Котляревського, Т. Шевченка. Роль Харківського та Київського університетів. Кирило-Мефодіївське товариство. Діяльність М. Костомарова та П. Куліша. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики. Вплив складних політичних умов у другій половині XIX ст. на розвиток української культури: заборона українського книгодрукування, переслідування української інтелігенції тощо. Заснування у Львові культурно-освітніх товариств («Просвіта», «Наукове товариство ім. Т. Шевченка»), українських видавничих спілок. Харківський, Київський університети як наукові центри.

Тема 7. Національне відродження в Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.). Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина – центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» І. Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко – ідеолог модерної України.

Тема 8. Українська культура другої половини XIX – початку XX ст. Реформи 1860-1870-х років у Російській імперії та їх вплив на соціально-економічний та політичний розвиток України. Промисловий переворот, урбанізація та початок руйнування традиційного села. Зародження націоналізму. Громадівський рух. Галичина – український П'ємонт. Роль Івана Франка у національно-культурному русі. Михайло Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX – початку XX ст.

Тема 9. Українська культура в європейському та світовому соціокультурному контексті. Традиції та новації в українській культурі. Криза просвітительського гуманізму та новітня ідеологія української державності. Українське мистецтво — формотворчий чинник української нації. Розвиток драматургії і театрального мистецтва. Театр корифеїв. Видатні актори М. Заньковецька, М. Садовський, П. Саксаганський. Загальна характеристика українського образотворчого мистецтва та архітектури, стилі міського та промислового будівництва. Український модерн. Творчість братів Кричевських. Стильові та жанрові особливості українського живопису. Особливості розвитку літератури. Український авангард 1900–1910 рр. Групи «Молода Муза», «Українська хата».

Тема 10. Основні етапи розвитку української культури у XX ст. – початку XXI ст. Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся. Лютнева революція в Петрограді та спалах національно-політичного відродження в Україні. Центральна Рада. Боротьба за незалежність України. Процес зростання національної свідомості «із селян до нації».

Формування ідеї соборної України. Культурний рух періоду Центральної Ради. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, Ст. Смоль-Стоцький, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Сталінський терор та його наслідки для української культури. Культурні орієнтації українського націоналізму. Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив реалізації політики «перебудови» на українську культуру. Культура незалежної України: риси нової соціокультурної дійсності. Проблема типології української національної культури. Фактори зростання національної та культурної самосвідомості. Перспективи розвитку української культури у сучасних умовах. Українська культура у ситуації постмодернізму (література, образотворче мистецтво, театр, кіно, музика). Специфічні риси українського постмодерну. Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся. Культурні центри Рівненського Полісся. Проблеми розвитку української культури Рівненщини у контексті глобалізації та ідеології глобалізму. Секуляризаційні процеси і їх вплив на українську культуру. Українська церква і релігія у ситуації постмодернізму. Культура української діаспори кінця XX – початку XXI ст. Міжкультурні зв'язки діаспори та Рівненщини.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Становлення української культури												
Тема 1. Еволюція української культури	10	2	2			6						
Тема 2. Витоки української культури	8	2				6						
Тема 3. Культура Русі-України	10	2	2			6						
Тема 4. Культура України героїчної доби (XIV – XVIII ст.)	8	2				6						
Тема 5. Українська культура козацької доби	10	2	2			6						
Тема 6. Українське просвітництво	8	2				6						
Тема 7. Національне відродження в Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.)	8	2				6						
Тема 8. Українська культура другої половини XIX – початку XX ст.	10	2	2			6						
Тема 9. Українська культура в європейському та світовому соціокультурному контексті	8	2				6						

Тема 10. Основні етапи розвитку української культури у XX ст. – початку XXI ст. Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся.	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	90	20	10			60						
Усього годин	90	20	10			60						

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Культура давнього населення України. Культура Русі-України	2
2.	Формування і розвиток української культури в період пізнього середньовіччя та вплив політичної ситуації на духовне життя України.	2
3.	Культура України XVI – середини XVII ст.	2
4.	Загальна характеристика Просвітництва. Реалізація основних положень Просвітництва в Україні.	2
5.	Українська культура XX – поч. XXI ст. Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся.	2
	Разом	10

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Культура і цивілізація.	6
2.	Культура античних міст-держав Північного Причорномор'я.	6
3.	Політичний та соціально-економічний устрій Київської держави.	6
4.	Стиль рококо в Україні.	6
5.	Мистецтво на українських землях періоду раннього нового часу.	6
6.	Українське зодчество (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).	6

	Особливості будівництва українських замків. Культові будівлі.	
7.	Еволюція української скульптури і живопису в 14 – 17ст. Своєрідність української ікони.	6
8.	Поява в Україні своєї друкованої книги и розвиток гравюри.	6
9.	Національні культурні організації і рухи в умовах реакційної урядової політики.	6
10.	Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся.	6
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується у формі реферату або презентації за обраною студентом темою та складеним відповідно до кожної теми планом. Повнота висвітлення обраної теми визначатиме оцінку.

Тематика рефератів

1. Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура.
2. Функції культури. Культура та суспільство.
3. Класицизм в українському мистецтві.
4. Культура Київської держави крізь призму взаємовідносин Схід – Захід (кочовий світ, Візантія, Європа, Близький Схід).
5. Тарас Шевченко – ідеолог модерної України.
6. Література Галицько-Волинського князівства.
7. Архітектура та образотворче мистецтво Галицько-Волинського князівства.
8. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця».
9. Постать Петра Могили у релігійному та культурному житті України.
10. Києво-Могилянська академія та її місце в історії української культури.
11. Григорій Сковорода – геній українського бароко.
12. Українське мистецтво доби реалізму.
13. Роль Івана Франка у національно-культурному русі.
14. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури.
15. Мистецьке життя України під час національно-культурного відродження.
16. Роль українського мистецтва у боротьбі зі спробами зросійщення України.
17. Ідейні витоки українського модернізму.
18. Культура та сучасна цивілізація.
19. Кіммерійці та скіфи на українських теренах.
20. Культура античності.
21. Походження етноніма «Русь».
22. Культура дохристиянської Русі.
23. Міфологія української землі. Язичництво.
24. Архітектура часів Русі-України.

25. Традиції образотворчості. Ювелірне мистецтво. Музична культура.
26. Культурне життя в період розпаду Київської Русі та монголо-татарської навали.
27. Культура Галицько-Волинської держави.
28. Розвиток освіти на Слобожанщині. Харківський колегіум.
29. Літературна творчість, її особливості. Полемічна література.
30. Джерела та основні риси українського бароко. Барокова архітектура.
31. Розвиток музичного мистецтва (Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель).
32. Меценатство в Україні (К. Острозький, Г. Гулевичівна, П. Могила, І. Мазепа).
33. Видатні діячі української культури: Ф. Прокопович, Г. Сковорода.
34. Культурні традиції Запорізької Січі.
35. Українське традиційне житло, види господарської діяльності, промисли та ремесла.
36. Повсякденна, святкова та обрядова їжа українського народу.
37. Різновиди традиційного одягу і символіка народного костюма.
38. Сімейні звичаї та обряди. Історичні джерела про українську сім'ю.
39. Свята та обряди календарного циклу українців.
40. Народні знання: медицина, математика, астрономія, метеорологія.
41. Фольклор у становленні і розвитку української професійної культури.
42. Розвиток університетської освіти в Україні.
43. Розвиток українського мистецтва у XIX – на початку XX ст.
44. Значення творчості Т.Г. Шевченка для розвитку української культури.
45. Українська національна ідея у творчості М.П. Драгоманова.
46. Культура і духовне життя України в XX – початку XXI ст.
47. Політика українізації і її вплив на розвиток культури (1920-ті рр.).
48. Формування і розвиток української культури в IX-XIII ст.
49. Формування і розвиток української культури в 14-17 ст.
50. Вплив Західної Європи на розвиток української культури в епоху середньовіччя.
51. Вплив мистецтва Відродження на українську архітектуру (сер. 16 ст.).
52. Українське зодчество другій половини 17 ст.
53. Еволюція української скульптури і живопису в 14 – 17ст.
54. Вплив релігійного мистецтва на український живопис.
55. Значення українського мистецтва другої половини XIV – першої половини XVII ст. у вітчизняній історії.
56. Вплив зовнішньо- та внутрішньополітичної політичної ситуації на розвиток української культури у XVII – XVIII ст.
57. Патріотичне піднесення і культурна інтеграція різних регіонів України під час визвольної війни.
58. Особливості релігійної ситуації в Україні.
59. Мистецтво на українських землях періоду раннього нового часу.
60. Історичне значення української культури раннього нового часу.
61. Вплив соціально-політичних подій на розвиток вітчизняної культури у першій половині XIX ст.
62. Стан українського мистецтва перша половина XIX ст.
63. Українська культура в період національного відродження (друга половина XIX – початок XX ст.).
64. Розвиток українського театального мистецтва. М. Кропивницький, М. Заньковецька.
65. Музика. М. Лисенко – основоположник української класичної музики.

66. Основні тенденції культурного розвитку в 20-і рр. XX ст.
67. Національно-культурне піднесення 20-х років в Україні як передумова розбудови освіти і науки.
68. Українські митці і дисидентський рух.
69. Основні напрямки в розвитку українського мистецтва у 20-30-і рр. XX ст.
70. Стан української кінематографії. О. Довженко.
71. Трагедія української культури у період сталінізму.
72. Культура УРСР під час Другої світової війни.
73. Негативні наслідки наступу тоталітаризму на культуру.
74. Українська культура в умовах кризи авторитарного режиму.
75. Розвиток української культури у другій половині 60-х – 80-і рр. XX ст.
76. Ментальність як феномен культури.
77. Походження української культури та її періодизація.
78. Скіфська культура.
79. Українська демонологія.
80. Трипільська культура.
81. Етнос як носій культури.
82. Стародавні слов'янські культури на території України.
83. Іконопис: історія та сучасність.
84. Давньоукраїнські літературні пам'ятки – культурні цінності пращурів.
85. «Повчання дітям» Володимира Мономаха – книга культурного буття.
86. «Слово о полку Ігоревім» – шедевр давньоруської художньої літератури.
87. Культурні контакти Київської Русі.
88. Найдавніші пам'ятки писемності Київської Русі.
89. Слов'янська міфологія як феномен культури.
90. Язичництво як світоглядна та культурна система.
91. Кам'яне зодчество Київської Русі.
92. Монументальний живопис Київської Русі.
93. Запорізька Січ: побут, звичаї, традиції, культура.
94. Братські школи як осередки знань і національного духу.
95. Києво-Могилянська академія як науково-культурний центр.
96. Петро Могила – видатний культурний діяч і меценат.
97. Регіональні особливості становлення української культури Рівненського Полісся.
98. «Пересопницьке Євангеліє» як пам'ятка староукраїнської культури.
99. Культурний діяч Костянтин Острозький.
100. Полемічна література. Д. Вишенський.
101. Книгодрукування в Україні. І. Федоров.
102. Розвиток мистецтва гравюри і графіки в Україні. Л. Тарасевич.
103. Ренесансні архітектурні ансамблі в Україні.
104. Джерела й особливості українського бароко.
105. Міська культура як чинник свободи.
106. Пісні та думи України. Кобзарство як культурний феномен.
107. Музична культура в Україні XVIII ст. (М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський).
108. Український філософ Г.С.Сковорода.
109. Видатні меценати України XVI – XVIII ст.

- 110.І. Мазепа як меценат і культурний діяч.
- 111.Т.Г. Шевченко – поет і художник.
- 112.Меценатство в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.
- 113.Українське національно-культурне відродження (ХІХ ст.).
- 114.Руська трійця і її роль у національно-культурному піднесенні Галичини.
М.П. Драгоманов.
- 115.Походження і розвиток українського театру.
- 116.Архітектурні пам'ятки України.
- 117.Розвиток української науки у ХІХ ст.
- 118.Модерн в українській культурі.
- 119.Харків як освітній і науковий центр України.
- 120.Культурне значення національних ідей.
- 121.Українська культура у 1920 – 1930-ті роки.
- 122.Розвиток української літератури у 1920-ті рр. Літературні течії і організації.
- 123.Лесь Курбас і театр «Березіль».
- 124.Поетична хвиля українського кінематографа (О.П. Довженко, С. Параджанов, І. Миколайчук та ін.).
- 125.Українська культура ХХ – початку ХХІ ст.

11. Методи навчання

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- МН2 – практичний метод (практичні заняття);
- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);
- МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
- МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання

- МО1 – залік;
- МО2 – усне або письмове опитування;
- МО3 - колоквіум,
- МО4 –тестування;
- МО6 – реферати, есе;
- МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- МО8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- МО9 – захист практичних робіт.

13. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика знань здобувачів з курсу «Історія української культури» здійснюється на основі результатів проведення поточного, модульного та підсумкового контролю знань (залік).

Об'єктом контролю є навчальна діяльність студентів із курсу та її результати. Навчальні досягнення студентів визначають оцінюванням:

- знань – якість відповідей (усних або письмових) студентів, ступінь засвоєння навчальної інформації;
- умінь і навичок – рівень їх сформованості під час виконання навчальних і контрольних завдань.

Основними критеріями оцінювання навчальної діяльності студентів із курсу «Історія української культури» є її систематичність, активність і результативність.

Показниками систематичності навчальної діяльності є відвідування студентами практичних занять із курсу та своєчасне виконання навчальних і контрольних робіт. Активність здобувача вищої освіти на практичних заняттях визначається якістю підготовки до нього та рівнем виконання практичних завдань. Показником результативності є правильність виконання на практичних заняттях усіх видів робіт (зокрема, контрольних), ґрунтовність опрацювання тем для самостійного вивчення, а також участь у науково-дослідній роботі.

Поточний, модульний та підсумковий контроль

Завдання поточного контролю полягає у систематичній перевірці розуміння та засвоєння студентами навчального матеріалу з відповідної теми. При цьому перевіряється здатність усно чи письмово відтворювати певний навчальний матеріал. Важливим складником здійснення поточного контролю є перевірка виконання індивідуальних домашніх завдань.

Завданням модульного контролю є оцінювання засвоєння студентами частини навчального матеріалу дисципліни, що становить у сукупності завершений навчальний модуль. Модуль – це частина навчальної програми, що побудована з тісно пов'язаних між собою теоретичних і практичних компонентів змісту певної навчальної дисципліни. Здійснення модульного контролю передбачає виконання студентами комплексу письмових завдань під час проведення контрольних тестів; виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ) за самостійно опрацьованими темами.

Завданням підсумкового контролю (екзамену) є перевірка засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу, логіки та взаємозв'язків між окремими його складниками, здатність практично (репродуктивно, конструктивно, творчо) використовувати набуті знання. Студенти з недостатніми (низькими) результатами поточного контролю не допускаються до підсумкового контролю.

Форми контролю

Основними формами поточного контролю є такі види робіт:

- перевірка (усна, письмова) рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- перевірка рівня сформованості практичних умінь і навичок студентів під час проведення практичних занять;
- перевірка виконання студентами вправ і завдань, запропонованих для домашнього опрацювання після проведення практичних занять;
- перевірка рівня засвоєння студентами навчальних тем, призначених для самостійного опрацювання;
- усний або письмовий експрес-контроль;
- колоквіум;
- контрольна робота;
- перевірка рефератів;

- підсумкове комплексне тестування за модулем.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результату в навчання
ЗК09.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	РН06	Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття;	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО1 МО2 МО3 МО4 МО6 МО7 МО8 МО9
ЗК 10.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про	РН06	Розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі; розуміти основні філософські категорії та поняття;	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6 МН7	МО1 МО2 МО3 МО4 МО6 МО7 МО8 МО9

	природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	PH16	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді;	MH1 MH2 MH3 MH4 MH5 MH6 MH7	MO1 MO2 MO3 MO4 MO5 MO6 MO7 MO8 MO9
СК 07.	Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.	PH16	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, зокрема у мультидисциплінарній команді;	MH1 MH2 MH3 MH4 MH5 MH6 MH7	MO1 MO2 MO3 MO4 MO4 MO6 MO7 MO8 MO9

14. Критерії оцінювання результатів навчання

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих			
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного			

		обов'язковим повторним вивченням дисципліни	розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			
--	--	---	---	--	--	--

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ та оцінка (бали) за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль – 20										30	100

16. Методичне забезпечення

- навчальна програма дисципліни;
- підручники, навчальні та методичні посібники, довідкова література;
- електронні версії конспектів лекцій;
- методичні рекомендації (вказівки) до виконання практичних завдань;
- завдання для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів – тематика рефератів.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Соціальні функції культури.
2. Просвітницька концепція культури.
3. Вплив християнської церкви на розвиток української культури.
4. Особливості національного характеру українців.
5. Ідея соборності в українській культурі.
6. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій на території сучасної України.
7. Трипільська культура.
8. Особливості давньоруського мистецтва.
9. Хрещення Русі та реформація культури.
10. Культурне та історичне значення літопису «Повість временних літ».
11. Значення «Слово о полку Ігореве» у світлі світового епосу.
12. Найвідоміші архітектурні споруди Київської Русі 10-12 ст.
13. Особливості будівництва українських замків в 14-17 ст.
14. Роль братських шкіл у розвитку культури в Україні.
15. Історичне значення діяльності митрополита П. Могили.
16. Початок книгодрукування в Україні.
17. Своєрідність української ікони.

18. Патріотичне піднесення і культурна інтеграція різних регіонів України під час визвольної війни під проводом Б. Хмельницького.
19. Значення творчості Г.С. Сковороди.
20. Епоха просвітництва в Україні (кінець XVIII – перша половина XIX ст.).
21. Роль українського мистецтва у боротьбі зі спробами зросійщення України.
22. Історичне значення «театру корифеїв».
23. Внесок духовних досягнень України у світову культуру.
24. Основні тенденції культурного розвитку в 20-і рр. XX ст.
25. Український мистецький авангард та його доля.
26. Художня культура українського Розстріляного Відродження.
27. Леся Курбас та його театр «Березіль».
28. Стан української кінематографії. О. Довженко.
29. Українські митці і дисидентський рух.
30. Запорізька Січ: побут, звичаї, традиції, культура.
31. Братські школи як осередки знань і національного духу.
32. Києво-Могилянська академія як науково-культурний центр.
33. Петро Могила – видатний культурний діяч і меценат.
34. Розвиток освіти на Слобожанщині. Харківський колегіум.
35. «Пересопницьке Євангеліє» як пам'ятка староукраїнської культури.
36. Культурний діяч Костянтин Острозький.
37. Полемічна література. Д. Вишенський.
38. Книгодрукування в Україні. І. Федоров.
39. Розвиток мистецтва гравюри і графіки в Україні. Л. Тарасевич.
40. Ренесансні архітектурні ансамблі в Україні.
41. Джерела й особливості українського бароко.
42. Міська культура як чинник свободи.
43. Пісні та думи України. Кобзарство як культурний феномен.
44. Музична культура в Україні XVIII ст. (М. Березовський, А. Ведель, Д. Бортнянський).
45. Український філософ Г.С. Сковорода.
46. Видатні меценати України XVI – XVIII ст.
47. І. Мазепа як меценат і культурний діяч.
48. Т.Г. Шевченко – поет і художник.
49. Меценатство в Україні у XIX – на початку XX ст.
50. Українське національно-культурне відродження (XIX ст.).
51. Руська трійця і її роль у національно-культурному піднесенні Галичини. М.П. Драгоманов.
52. Видатні художники Харківщини (І. Рєпін, С. Васильківський та ін.)
53. Походження і розвиток українського театру.
54. Розвиток української науки у XIX ст.
55. Модерн в українській культурі.
56. Харків як освітній і науковий центр України.
57. Культурне значення національних ідей.
58. Українська культура у XX – початку XXI ст.
59. Розвиток української літератури у 1920-ті рр. Літературні течії і організації.
60. Поетична хвиля українського кінематографа (О.П. Довженко, С. Параджанов, І. Миколайчук та ін.).

18. Рекомендована література

Основна:

1. Букач В. М. Історія української культури. Посібник: методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.
2. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навч. Посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2009. 130 с.
3. Васянович Г. П., Гіптерс З. В., Логвиненко В. М. Культура: історико-світоглядний контекст : навч.-метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2020. 102 с.
4. Історія української культури: підручник / В.А. Качкан, О.Б. Величко, Н.М. Божко та ін.; за ред. В.А. Качана. 4-е вид. К.: ВСВ «Медицина», 2021. 368 с.
5. Історія української культури / За ред. О. Павлова. К. : Центр учбової літератури, 2012. 368 с.
6. Історія української та зарубіжної культури / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. К. : Знання, 2002. 351 с.
7. Історія української культури у 5-ти т. Т. 4. Кн. 1. Українська культура XIX ст. / А. Ф. Артюх, В. Г. Балушок, Г. Б. Бондаренко. К. : Наукова думка, 2008. 1008 с.
8. Культурологія : українська та зарубіжна культура. Навч. посібник / І. Зязюн, В. Семашко та ін. ; Ред. М. М. Закович. К. : Знання, 2007. 567 с.
9. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. К. : Знання, 2007. 680 с.
10. Шейко В. М., Тишевська Л.Г. Історія української культури: Навч. Посіб. К. : Кондор, 2006. 264 с.

Допоміжна:

1. Веселовська Г. І. Український театральний авангард . К. : Фенікс, 2010. 368 с.
2. Грабович Г. До історії української літератури: дослідження, течії, полеміка. К. : Критика, 2003. 631 с.
3. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856 – 1886).К. : Критика, 2006. 632 с.
4. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації. К. : Дух і Літера, 2000. 528 с.
5. Енциклопедія трипільської цивілізації: у 2 томах. Т.1./ за ред. М. Ю. Відейка. К. : Укрполіграфмедіа, 2004. 703 с.
6. Енциклопедія трипільської цивілізації: у 2 томах. Т.2./ за ред. М. Ю. Відейка. К. : Укрполіграфмедіа, 2004. 656 с.
7. Єрмакова Н. Березільська культура: Історія, досвід .К. : Фенікс, 2012. 512 с.
8. Забужко О. Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій . К. : Факт, 2007. 640 с.
9. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст : франківський період. К. : Факт, 2009. 156 с.
10. Забужко О. С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу .К. : Факт, 2009. 160 с.
11. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. К. : ФЕНІКС, 2007. 296 с.
12. Іванова Л. Г. Україна між Сходом і Заходом – до проблеми становлення національної ідеї в українській суспільно-політичній думці в контексті східноєвропейського розвитку (І половина XIX ст.). К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2007. 136 с.
13. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів : Інститут

українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. 520 с.

14. Наєнко М. К. Художня література України : Від міфів до модерної реальності.- К. : Просвіта, 2008. 1063 с.
15. Нариси з історії театрального мистецтва України XX століття / Редкол. : В. Сидоренко (голова) та ін. К. : Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
16. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань : Розвиток візуального мистецтва України XX – XXI століть . К. : ВХ[студіо], 2008. 188 с.
17. Український живопис XX – поч. XXI ст.: альбом. Хмельницький: Галерея, К.: Артанія Нова, 2006. 304 с.
18. Чижевський Д. І. Філософія Г. С. Сковороди. Харків : Прапор, 2004. 272 с.
19. Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. К. : Видавничий дім "КМ Academia", 2000. 300 с.

19. Інформаційні (Інтернет) ресурси

1. Закон України «Про Культуру» [Електронний ресурс]// Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL: www.kmu.gov.ua
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Український центр культурних досліджень. URL: <http://uckd.org>
5. Офіційні сайти закладів соціокультурної сфери м. Рівне. – URL:
 - <http://oblmus.ucoz.ua/>
 - <http://www.pdm.org.ua/>
 - <http://rosvita.rv.ua/>
 - <http://culture-rivne.com.ua/>
 - <http://libr.rv.ua/>
 - <http://mbk.rv.ua/>
 - <http://mpkrivne.com.ua/>
 - <http://rocnt.com.ua/>.
 - <http://www.rshu.edu.ua>
 - <http://www.hudped.rshu.edu.ua>
 - <http://www.kulturologiya.rshu.edu.ua>

•